

Nr 182.

Av herr **von Koch**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående ordnande av den kvinnliga sjukvårdspersonalens utbildning m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 260 framlägges bl. a. ett förslag att främja sjukvården å landsbygden genom statsunderstöd till kommuner, som anställa distriktssköterskor. Detta förslag kommer säkerligen att hälsas med största tillfredsställelse av den, som känner, hur dåligt sjukvården f. n. i regel är ordnad på landsbygden.

För att göra distriktssköterskorna dugliga för sin viktiga uppgift har vidare föreslagits, att staten skulle bereda utbildning för dem i en skola, som förlades till Stockholm, och där undervisning meddelades under ett års tid, varav halva tiden beräknades åtgå till teoretisk undervisning. Denna anordning synes även lämplig och nödvändig, emedan ingen anstalt f. n. står till buds för den ifrågasatta utbildningen. Men ifråga om planen för denna skola torde några tillägg och förändringar kunna ifrågasättas. Sålunda är ingenting uttalat om *ledare* för skolan och något anslag till en sådan förekommer ej. Vid utbildning inom områden, som nära beröra sjuksköterskeyrket, har man emellertid funnit, att en av de viktigaste förutsättningarna för ett gott resultat är att skolan ledes av en duglig och intresserad person, som helt får ägna sig åt uppgiften. Så torde även här böra bli fallet, ty det kan icke förutsättas, att skolans styrelse, vilken ej erhåller annan ersättning än rese- och traktamentsersättning, skall kunna utföra den dagliga ledningen av skolans arbete.

Kostnad för ersättning åt skolans ledare torde sålunda böra beräknas. Vad beträffar kostnaderna för *administrationen*, ha de beräknats till 500 kronor. Oavsett om lokal kan erhållas gratis — varom ej erhålles upplysning — komma dessa kostnader säkerligen att ställa sig betydligt högre, åtminstone till det dubbla.

Vad sedan beträffar den *teoretiska utbildningen* ha de sakkunniga ut-
Bihang till riksdagens protokoll 1919. 3 saml. 78 häft. (Nr 181—184.) 2

arbetat en undervisningsplan, som bl. a. upptager social lagstiftning med allenast 8 timmar. Denna tid torde vara allt för knappt tillmätt. Då distriktssköterskan skall ha en mycket mångsidig verksamhet, är det nödvändigt, att hon äger kännedom om åtminstone de grundläggande principerna rörande fattigvård, abnormvård, olycksfalls- och pensionsförsäkring, sjukkasseväsendet, alkoholistvård m. m. Det torde vara alldeles omöjligt att under 8 timmar medhinna en undervisning, som skall ha någon betydelse. Antalet timmar måste därför utökas och i samband därmed bliva ock kostnaderna större.

Vad sedan beträffar *provttjänstgöringen*, vilken de sakkunniga tänkt sig försiggå efter kursens slut, men som strukits i det framlagda förslaget, kan det ej nekas, att densamma skulle äga en icke så oväsentlig betydelse. Men det kan ifrågasättas, om ej denna prövning lämpligast borde förläggas *före* kursen och utgöra ett villkor för inträde i densamma. När kursen är alldeles avgiftsfri och de obemedlade eleverna erhålla stipendier till så pass höga belopp som 1,000 kronor, torde med skäl kunna krävas, att de kunna uppvisa intyg om viss tids provttjänstgöring på landsbygden. Ha de under denna tjänstgöring visat sig olämpliga för arbetet ifråga, är det endast till skada, att de upptaga plats för andra; och även för kommunerna, som senare skola antaga sköterskorna, är det en fördel, om de före anställningen prövas som lämpliga för den blivande verksamheten. För sköterskor, som kunde uppvisa tillfredsställande intyg om tjänstgöring på landet, torde undantag kunna göras. Ordnas saken på detta sätt, torde något statsanslag för provttjänstgöringen icke behöva förekomma.

I vilken mån de nu antydda ändringsförslagen skulle öka kostnaden för skolan kan ej exakt beräknas. Då anslaget har fått karaktär av förslagsanslag, är ej heller detta behövt, men torde kunna beräknas, att kostnaden uppgår till åtminstone 12,000 kronor.

Med stöd av vad som sålunda anförts, tillåter jag mig hemställa,

att det i propositionen nr 260 föreslagna förslagsanslaget till statens skola för utbildning av distriktssköterskor måtte — med beaktande av ovan anförda synpunkter — ökas till 12,000 kronor.

Stockholm den 1 april 1919.

G. H. von Koch.